

Het toekomstige gevaar van een stijgende rente

Na de laatste Europese deflatiecijfers lijkt de kans toegenomen dat de ECB haar monetaire hulpprogramma gaat uitbreiden en verlengen. We houden waarschijnlijk minstens tot en met 2018 een lage rente in Europa. De Amerikanen daarentegen staan al enige tijd op het punt de rente te verhogen, maar onder druk van de politiek en niet in de laatste plaats van het IMF is deze beslissing uitgesteld. Overigens kan dit ook omdat de Amerikaanse inflatiecijfers niet bijster hoog zijn, alles behalve.

Het IMF maakt zich niet ten onrechte zorgen over het toekomstige gevaar van een stijgende rente. Want het kan een jaar duren, of vijf jaar wellicht maar eens gaat de rente weer stijgen.

Een stijgende rente betekent een gevaar voor iedereen die met de huidige lage rentestand maximaal heeft geleend. Zo hebben niet-financiële-instellingen in de opkomende economieën hun uitstaande schulden in tien jaar verviervoudigd. In 2004 leende men gezamenlijk USD 4.000 miljard en vorig jaar werd de USD 18.000 miljard grens gepasseerd.

Natuurlijk is in die tussentijd de economie als zodanig ook gegroeid. Maar desalniettemin steeg de schuld als percentage van het Bruto Nationaal Product (BNP) van minder dan 50% in 2004 naar meer dan 75% nu.

Bekend is dat met name in China de schulden flink zijn toegenomen, maar dit geldt ook voor landen als Brazilië, Chili en Turkije. Daar staat tegenover dat deze in Rusland, Zuid-Afrika en een aantal Oost-Europese landen juist zijn terug gelopen.

Het IMF waarschuwt er voor dat wanneer de rentelasten gaan stijgen, er bedrijven zullen zijn die niet meer geheel of gedeeltelijk aan hun verplichtingen kunnen voldoen. Veel banken uit die landen hebben hun geld belegd in deze leningen. Eventuele deconfitures zullen ook hun weerslag hebben op het financiële systeem. Eerst lokaal en dan internationaal. En al gauw verwijzen analisten dan weer naar de neerwaartse spiraal van 2007/2008.

Bijkomend probleem is dat een stijgende rente in bijvoorbeeld de VS ook een hogere dollar betekent. Op dit moment pauzeert de opmars van de dollar, maar zodra de FED de eerste stap zet op het pad van renteverhogingen zal de dollartrend zich voortzetten.

Tal van bedrijven uit opkomende economieën hebben in het buitenland geld geleend

omdat daar de rente aanzienlijk lager was (is). Als die buitenlandse valuta in koers gaan stijgen, worden de aflossingen duurder.

Gemiddeld staan de overheden van de opkomende landen zelf er beter voor dan de ontwikkelde landen. Intussen probeert het IMF deze overheden in te laten zien, dat voorzorgsmaatregelen nodig zijn om problemen bij een renteverhoging te voorkomen.

Inmiddels is in een nieuw rapport de IMF-verwachting voor de wereldwijde groei verder naar beneden bijgesteld. De wereldeconomie zal naar verwachting met slechts 3,1% groeien, hetgeen het laagste percentage is sinds het uitbreken van de financiële crisis in 2007/2008. Voor het vijfde achtereenvolgende jaar daalt het groeitempo in de opkomende landen. Helaas wordt die daling niet gecompenseerd door de sterkste groei in 5 jaar in de ontwikkelde economieën.

Behalve dat het IMF zich zorgen maakt over de genoemde schuldenberg, is ze ook ongerust over de lage grondstoffenprijzen. Ze roept dan ook alle landen op om met name hun binnenlandse consumptie te stimuleren.

Actie nu voor de rentestijgingen van later is het devies.